

Posudek oponentky na rigorózní práci Mgr. Petry Linkové

na téma „Trestněprávní aspekty výkonu činnosti soudního exekutora“

Zaměření rigorózní práce, její základní koncepce a systematika

Předložená rigorózní práce se věnuje poměrně novému a stále aktuálnímu tématu právní odpovědnosti exekutorů při výkonu jejich činnosti, přičemž autorka se zaměřila především na souvislosti trestněprávní.

Z formálního hlediska je práce členěna na jednotlivé kapitoly. Po stručném úvodu následuje druhá kapitola se stručným vymezením právního postavení exekutora. Ve třetí kapitole autorka rozebírá jednotlivé druhy odpovědnosti exekutora za výkon jeho činnosti, a to od odpovědnosti za správní delikty (vč. přestupků a disciplinárních deliktů) přes odpovědnost za civilní delikty (popř. kvazidelikty) až po odpovědnost trestní. Středobodem celé práce pak je čtvrtá kapitola, která obsahuje kazuistiku – podrobný rozbor celkem osmi trestních řízení, která byla u různých soudů s exekutory vedena a v nichž byli dotčení exekutoři stíháni za trestný čin zneužití pravomoci úřední osoby (resp. veřejného činitele, neboť posuzované skutky se staly před účinností trestního zákoníku). V páté kapitole autorka v teoretické rovině rozebírá další trestné činy, jichž se exekutor může (teoreticky) dopustit a u nichž je znakem kvalifikované skutkové podstaty právě ta okolnost, že čin byl spáchán úřední osobou. Na to pak autorka navazuje šestou kapitolou, v níž rozebírá, kterých dalších trestných činů (takových, jejichž skutková podstata neobsahuje speciální subjekt) se exekutor může dopustit, a své úvahy završuje další kazuistikou. V sedmé kapitole – závěru – pak autorka sumarizuje učiněné poznatky a zamýšlí se nad aktuálním stavem právních předpisů a judikatury k rozebírané problematice. Na úplný závěr je zařazen seznam použitých zdrojů a seznam zkratk, resumé a abstrakt v českém a anglickém jazyce a rovněž jedna příloha obsahující stručný přehled průběhu trestních řízení (resp. jejich soudní fáze), která autorka podrobně rozebírala ve čtvrté a šesté kapitole.

Hodnocení struktury práce a úrovně zpracování

Autorka dle mého názoru zvolila velmi aktuální a vhodné téma. Zavedení profese soudního exekutora do českého právního řádu znamenalo zásadní průlom do zavedené a nepříliš efektivně fungující praxe výkonu soudních rozhodnutí; spolu s vytvořením zcela nové právní profese se samozřejmě vynořily i mnohé problémy a teprve právní praxe poukázala na některé sporné otázky ohledně právního postavení exekutorů, které nebyly v pozitivním právu uspokojivě upraveny a které bylo nutno řešit výkladem. Z tohoto hlediska se domnívám, že zvolené téma může být kvalitním základem pro rigorózní práci a že jeho zpracování může nepochybně přispět k vědecké diskuzi na dané téma. Autorka tedy měla velmi dobrou výchozí pozici a šanci předložit práci, která by splňovala všechny požadavky kladené na rigorózní práce. Tyto ambice však autorka naplnila bohužel pouze zčásti.

Členění práce na jednotlivé kapitoly je provedeno dle logického klíče a je přehledné. Kladně též hodnotím, že autorka zařadila do přílohy též stručný chronologický popis průběhu jednotlivých trestních řízení, jejichž rozboru se v rámci práce věnuje. Z textu práce je dále zřejmé, že autorka má s uvedenou problematikou osobní zkušenosti a že mnohé poznatky vycházejí z její vlastní odborné praxe (jak autorka sama uvádí, v minulosti působila jako exekutorská koncipientka a v současnosti je státní zástupkyní).

Celkový dojem však dle mého názoru snižuje poněkud neobratný jazyk, který autorka k vyjádření svých myšlenek používá, a s tím související horší přehlednost některých pasáží textu. Studium předložené práce klade vysoké nároky na čtenářovu pozornost, když v některých místech se stává velmi obtížným sledovat linii autorčina výkladu a porozumět závěrům, které se takto snaží prezentovat. Zejména v pasážích, kde se autorka věnuje komentování jednotlivých soudních rozhodnutí, se domnívám, že výklad není systematický a logicky návazný.

V rámci práce se objevují i drobné faktické nepřesnosti, např.:

- na str. 5 autorka nereflexuje novelu exekučního řádu (zákonem č. 396/2012 Sb.) účinnou od 1. ledna 2013, podle níž o žádosti exekutora o ukončení výkonu exekutorského úřadu již nerozhoduje ministr postupem dle § 15 odst. 2 exekučního řádu, ale sama žádost je právní skutečností, na jejímž základě zaniká výkon úřadu *ex lege* dle § 15 odst. 1 písm. h) exekučního řádu,
- na str. 50 autorka zmiňuje rozhodnutí soudu z roku 1996, jímž mělo být zrušeno společné jmění manželů, ačkoliv v té době soud nepochybně rušil „bezpodílové spoluvlastnictví manželů“ (společné jmění manželů je součástí našeho právního řádu až od 1. srpna 1998)
- na str. 79 se autorka vyjadřuje v tom smyslu, že předpokladem naplnění kvalifikované skutkové podstaty trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby (dříve zneužívání pravomoci veřejného činitele) je škoda přesahující částku 500.000 Kč, což je nepřesné, neboť definici tzv. značné škody podle § 138 odst. 1 trestního zákoníku naplňuje již škoda, která činí nejméně 500.000 Kč (tedy včetně 500.000 Kč)
- výčet trestných činů na str. 88, u nichž je znakem kvalifikované skutkové podstaty tzv. speciální subjekt v podobě úřední osoby, je neúplný, neboť sem patří i trestný čin pletich v insolvenčním řízení dle § 226 trestního zákoníku a trestný čin sjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě dle § 256 trestního zákoníku

Výše uvedené nepřesnosti však považuji za relativně marginální a výrazně neovlivňují odbornou úroveň celé práce.

Hodnocení formálních aspektů práce

Práce vykazuje zejména stylistické deficity, jejichž povaha je podrobněji popsána výše a které – alespoň dle mého názoru – do jisté míry ztěžují možnost porozumění autorčíným myšlenkám.

Sporadicky se objevují i pravopisné chyby (např. na str. 4 na 11. řádce nesprávný tvar slovesa – „*konkrétních trestních řízení, které byly řešeny...*“, nebo na str. 76 na 18. řádce chyba ve shodě podmětu s přísudkem) a překlepy (např. na str. 22 „*[z]ákladem trestního odpovědnosti*“ nebo na str. 38 na 23. a 24. řádce „*v trestním řízení dobrou dobrým znamením*“).

Autorka vhodně pracuje s rozsáhlým poznámkovým aparátem i odpovídající odbornou literaturou a dalšími prameny, které – až na drobné odchylky – též správně cituje.

Závěr a náměty pro obhajobu

Autorka si zvolila velmi zajímavé a z odborného hlediska i potřebné téma; velmi kladně hodnotím, že autorka do své práce zahrnula i aktuální judikaturu trestních soudů v České republice a s touto judikaturou aktivně polemizovala. Posuzovaná práce tak obsahuje několik dobrých myšlenek, které mohou být podkladem pro další odbornou diskuzi na dané téma, a proto – i navzdory všem výše uvedeným nedostatkům – se domnívám, že práce může sloužit jako relevantní podklad pro obhajobu a k obhajobě ji tímto doporučuji.

V Praze dne 28. června 2013

doc. JUDr. Mgr. Jana Navrátilová, Ph.D.
oponentka